

[Bjørn Elmquist]

man kunne se, det ingen effekt havde, at så blev vi da til grin.

Endelig var der spørgsmålet om hr. Erhard Jakobsen og hans erklæring om, at jeg var på tilbagetog i forhold til det, jeg sagde i mine allerførste bemærkninger. Jeg må sige, at hr. Steen Folke har hørt lige så lidt efter, som hr. Erhard Jakobsen åbenbart havde i starten, for jeg benyttede foranlediget af den debat, der var blevet skabt af hr. Erhard Jakobsens provokerende bemærkninger, lejligheden til på ny på venstres vegne at tage afstand fra apartheid. Der er ingen anledning til her i salen at tage afstand fra udtalelser – hvordan de så end måtte være formuleret – der er faldet uden for denne sal. Det synes jeg ville være forkert, om jeg havde gjort det fra denne talerstol. Det var vel også derfor, hr. Erhard Jakobsen røg op fra sin stol og bad om en kort bemærkning. Der var ikke tale om noget tilbagetog fra min side; der var tale om en præcisering af, hvad jeg havde sagt.

Kjelgaard (KF):

Jeg vil gerne sige til udenrigsministeren og til hr. Steen Folke, at jeg ikke har foreslået oprettelsen af en våbenfabrik i Danmark, som hr. Steen Folke udtrykte det. Jeg citerede, hvad hr. Gert Petersen havde sagt i en Afrikadebat i 1976, hvor han gav udtryk for, at jo mere humanitær bistand vi yder til de såkaldte frihedsbevægelser, desto større muligheder havde de for at anskaffe våben for deres sparsomme ressourcer.

Derfor har jeg spurgt forslagsstillerne, hvorfor de hykler, hvorfor de ikke stiller forslag om det, hvorfor de ikke siger tingene, som de er, men pakker dem ind i humanisme, når det alligevel er det modsatte, de mener: socialisme for enhver pris. Det er realiteterne i det, jeg har sagt. Man lukker øjnene for kendsgerningerne, melder hus forbi; vi yder skam kun humanitær støtte med eller uden rædsel i stemmen, hr. udenrigsminister.

Der er flere ordførere, der har udtrykt bekymring eller forargelse over, at vores kulkøb i Sydafrika trods regeringens henstilling til kulkøberne er fordoblet. Det er jo ikke rigtigt. Det er en meget lille sandhed med meget store modifikationer. Kulkøbene i Sydafrika er ikke fordoblet i mængde. Køberne har taget regeringens henstilling alvor-

ligt. Men prisen på kullene er ligesom prisen på alle andre energiformer fordoblet inden for de sidste år, så de tal, der er anført i bemærkningerne og brugt af flere af ordførerne, duer ikke som argumentation for noget som helst.

Efter at have hørt forslagsstillerne – ikke mindst hr. Bolvigs og hr. Steen Folkes – indlæg kunne man få det indtryk, at det ville have en enorm stor betydning for de sorte i Sydafrika, hvis Danmark foretog sig et eller andet, at Danmark næsten ville være tungen på vægtskålen i en international boykotaktion. Sikke en fantasiverden! Danmark udgør ca. 1 promille af Jordens befolkning, og jeg vil gætte på, at vores samhandel med Sydafrika ikke engang udgør 1 promille af Sydafrikas udenrigshandel. Vores aktiviteter spiller ikke den ringeste rolle for Sydafrika, hvorimod Sydafrikas stærkt stigende samhandel med andre lande spiller en stor rolle, ikke mindst for den sorte del af befolkningen.

Men jeg synes, forslagsstillerne mangler noget meget væsentligt i den argumentation og i de bemærkninger, man har anført. Hvad gør andre lande egentlig i deres forhold til Sydafrika? Hvordan er Sydafrikas forhold til de øvrige afrikanske lande?

Derfor vil jeg gerne spørge hr. Bolvig og hr. Steen Folke: hvordan forholder det sig egentlig med Sydafrikas samhandel med de øvrige afrikanske lande? Er den stigende eller faldende? Hvordan forholder det sig med de militante nabolande? Har den sorte befolkning i disse lande og i de andre afrikanske lande i solidaritet med deres sorte brødre og søstre i Sydafrika afbrudt enhver forbindelse, eller har de øget deres samhandel?

Det synes jeg forslagsstillerne skylder os et svar på.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Det var velbegrundet, når hr. Steen Folke i sit indlæg trak i land og erkendte, at han ikke ville beskyldte fremskridtspartiet for at være fortalere for apartheid. Det var til gengæld uvederhæftigt, når hr. Steen Folke i sin næste sætning antydede, at hr. Jørgen Junior eller andre ordførere for fremskridtspartiet har forsvaret apartheid. Det var uvederhæftigt, men vel i virkeligheden blot et udtryk for den mekaniske og ureflekterede intole-